20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
އިޖުތިމ ޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން
4 ޖޫން 2024
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)12
ފެށުނު ގަޑި: 11:30

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުގަ އްރިރު؛ މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަސްމާ ރަޝީދު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ ދެވަނަ ބައްދަލުވުން. ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ރާވާ ގަތްތަކާމެދު
މަޝްވަރާކުރުން. މިގޮތުން، އިޖުތިމާޢީ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި އިދާރާތަކާ ބައްދަލުކުރާނެ ދުވަސްތައް،
ބައްދަލުވުމަށް ޚާއްޞަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއް ބޭނުންވާނަމަ، އެކަން ބަޔާންކޮށް ސިޓީ ފޮނުވުން. ތާރީޚުތައް
ކަނޑައެޅުން. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޔޫތް، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް. މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް
އެފެއާޒް. މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތު. ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިދާރާތަކާ ބައްދަލުކޮށް އެ އިދާރާތަކުން ހިންގާ
ކަންކަމާބެހޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ސުވާލުކޮށް، އެ އިދާރާތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން އެ އިދާރާތަކުން ކުރަމުންދާ
ގޮތް ބަލައި، އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަޔާންކޮށް ދިރާސާކުރުން. އިސްވެ ދެންނެވި ބައްދަލުވުންތަކުގައި ކޮމިޓީގެ
ކޯރަމް. މުޅި ކޮމިޓީގެ ވޯރކިންގ ، އޯކޭ. (އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން) އެއްވެސް ބޭފުޅަކު
ދެންމެ އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ޕޮއިންޓުތަކާމެދު އިތުރު އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން ބޭނުންވެއްޖެއްޔާ އަތްޕުޅު
ހިއްލަވާލައްވާފައި.
މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޞްޠަފާ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މުޞްޠަފާ ޙުސައިން. އިދާރާތަކޭ މި ބުނާ ބައިގައި ހަމައެކަނި މި ތިން މިނިސްޓްރީ އެކަނިތޯއޭ
ތަމްސީލުކުރަނީ. އަޅުގަނޑު އެހެން، އިޖުތިމާޢީ މައްސަލަތަކުގައި އެހެން އެއްވެސް މިނިސްޓްރީއަކާ ސުވާލުކުރަން
؟
ނުޖެހޭތޯއޭ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެއާދޭތެރޭގައި ތި ބޭފުޅުން ނިންމަވާނީ ކޮން ގޮތަކަށްތޯ؟ އެއީ އެހެން މިނިސްޓްރީތައް ވެސް މިކަމާ ގުޅުންހުރި
އެއްޗެއް ކަމަށް ވަނީވިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އެ މިނިސްޓްރީތައް ވެސް ލާން މިސާލަކަށް. އޭޒް އިޓް ކަމްސް
؟
ދެއްތޯ އައިއައިހެން.
ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
1

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ނިލަންދޫ ދާއިރާ، ފާޠިމަތު ސަޢުދާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ޕޮއިންޓަށް ހަމަ އެއްޗެއް ދަންނަވައިލަން ވެގެން.
އަޅުގަނޑުމެން މި އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީ، ސޯޝަލް ކޮމިޓީ ދެއްތޯ؟ އެހެންވެއްޖެއްޔާމު އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މަސައްކަތާ ގުޅުންހުރި އިތުރު މިނިސްޓްރީއެއް އެބަވޭ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް
ފެމެލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް. އެހެންވީމާ، މި މިނިސްޓްރީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ލިސްޓަށް އިތުރުކޮށްލަން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ.
އަދި މިވަގުތު މިނިސްޓްރީ އޮފް ޔޫތު، ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް ކިޔާ މިނިސްޓްރީއެއް
ނޯންނާނެ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޔޫތު އެމްޕަވަރމަންޓް، އިންފޮމޭޝަން އެންޑް އާޓްސް މިނިސްޓްރީއަކާއި އަދި ސެޕަރޭޓް
މިނިސްޓްރީއެއް، ވިޗް އިޒް މިނިސްޓްރީ އޮފް ސްޕޯޓްސް ފިޓްނަސް އެންޑް ރެކްރިއޭޝަން ގޮތުގައި އިންނާނީ.
އެހެންވީމާ، މި ދެ މިނިސްޓްރީގެ ނަން ވެސް އިޞްލާޙުކޮށްލާފައި ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް މިނިސްޓްރީ
އިތުރުކޮށްލަން ހަމަ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިލަން. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޞްޠަފާ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިއަދު ހެނދުނު ހަމަ ހޭލައިގެން، މުޞްޠަފާމެން ފަތިހު ހޭލައިގެން ގޭދޮށަށް ނިކުންނައިރު އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް
ދިމާވަނީ ހޭލާއުޅޭ ހަކުރުބޯ ކުއްޖަކާ. އަހައިފިން ކީއްވެހޭ ޑިޓޮކްސްއަށް ނުގޮސް ތިހިރީ. ބުނީމަ ބުނީ ތިމަންނަ ގުޅީމަ
ބުންޏޭ 900 މީހުންގެ ބޮޑު ލިސްޓެއް އެބައިނޭ. އޭގެ ތެރެއިން، އޭރަކު އެހެން މީހަކު ނާދޭ. ދެން އިރުކޮޅެއްވަންދެން
އޭނަ ކައިރީގައި މި ވާހަކަތައް ދައްކާ ހުއްޓާ ޑިޓޮކްސްއަށް އެންމެ ފަހުން ފޮނުވި ކުއްޖާ އައިއްސި. ބުނީ سبحان لا
ޑިޓޮކްސްގައި އެބަ އޮތޭ ބައިވަރު ޖާގަ. އެމީހުން ބޭނުންވާ ބަޔަކު އެތަނަށް ވެސް...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ތިއަށް ވެސް އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލަންތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން ހިސާބުގަނޑުގައި އަބަދު ޑިޓޮކްސްއަށް ދާންވެގެން
ކުދިން އުޅޭނެ. މިއުޅެނީ އެއްކަލަ ޑިޓޮކްސްއަށް؛ އެމީހުން ޑިޓޮކްސްއަށް ދެވޭ ކަމަށް ވަނީވެ އްޖިއްޔާ އެ ތަނުން
ޖެހޭނެ ކޮންމެސްކަހަލަ ލިޔުމެއް، ދާންވީމަ ބޭނުންވާ އެއްޗެއްސާ އެ އެއްޗެއްސާ އެއްޗެހި. މިފަހުން ވަރަށް ހިނި
އަންނަ ކަމަކާ ވެސް ދިމާވި. އޭނަ ބުނީ ތިމަންނަ ޖެހެޔޯ 13 ޓައި ގަންނަން. އަޅުގަނޑު ބުނިން ކަލޭ، ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހަށް ދާ މީހުން ވެސް 13 ޓައިއެއް ގަންނާކަށް ނުޖެހެއޭ. ޓައީ ގަތުމާއި، ބޫޓު ގަތުމާ، މިއެއްނޫން.
2

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ޑިޓޮކްސްއަށް ގެންދާ މީހުން ޖެހޭނީ ވަރަށް ބޭސިކްކޮށް ގެންގުޅެގެން އެމީހުން ރަނގަޅުކުރަން ޖެހޭނީ. އެއްގޮތަކަށް
ވެސް ޓައީ އަޅުވާފައި ގަމީސް ލައްވާފައި، އަތްދިގު ލައްވާފައެއް ނޫން. އެއީ މިހާރު ކަންތައްކުރާ ގޮތް. އެ
ކަންތައްތައް ރަގަޅުކުރަން އަޅުގަނޑު ހަމަ އަބަދުވެސް ވަންނަން ބޭނުންވެފައި އޮތް ކަންތައްތައް އެއީ. ޑިޓޮކްސް
ހިންގާ ގޮތާ އެއްޗެހި، އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން އެ ކަންތައް ހިންގާ ގޮތަށް ފާޑުކިޔަނީކީ ނޫން. އެ ކުދިން
ގެންނައިރުގައި ޖެހޭ ޓެސްޓުތައް ހަދައިގެން ހުރިހާ ޓެސްޓުތަކުގެ ރިޕޯޓު؛ އެ ވެސް ލާރިދީގެން. އެ މީހުންނަށް
ލާރިދީގެން އަނެއްކާ އެ ނުލިބިގެން ނުދެވިފައި ، އެއީ އެ ޖާގަ ނޯންނަ ކަމަކީ.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮމްޕެނީތައް ވެސް ހަމަ ރަށްރަށުގައި އެބަ ހަރަކާތްތެރިވޭ. އެއީ އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ، އާރު.ޑީ.ސީ، ވެމްކޯކަހަލަ
ކުންފުނިތައް ވެސް އެބަ ރަށްރަށުގައި އެބަ ހަރަކާތްތެރިވޭ. އެ ބޭފުޅުންނާ ވެސް ބައްދަލުކޮށްލައި ވާހަކަ ދައްކަ އިލަން
މުހިންމު ކަންނޭނގެ. އެއީ ޙަޤީޤަތުގައި މިކަހަލަ މާހައުލެއްގައި އެކަހަލަ މައްސަލަތަކެއް ހުންނަ ރަށްރަށުގައި،
ނޫނިއްޔާ ގިނަ ކުދިން އުޅޭ ރަށްރަށެއްގައި ހުރިހާ މީހުން ސަރުކާރުން ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުމާއި، އެ ކަންތައްތައް
ވެސް ތަންކޮޅެއް ؛ އޭގެ އިތުރަށް ވަޒީފާތައް، ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ވަޒީފާ ވެސް އެ ކުދިންނަށް ހޯދާލަދީ، އެބަ
ތިބޭތާ ދެއްތޯ؟ ހަމަ މަސައްކަތަށް ވައްދައިގެން މާހައުލުގެ ތެރެއިން ކުށުގެ ވެށި ސަލާމަތްކުރެވޭނެކަހަލަ ފެންވަރުގެ
ކުދިން އެބަ ތިބޭ. ރަނގަޅު ވަޒީފާއެއް ނޫނިއްޔާމު ކޮންމެވެސްކަހަލަ އާމްދަނީއެއް ލިބޭ ކަހަލަ ގޮތެއްވުން. ވަރަށް
ގިނަ ރަށްރަށުގައި މިހާރު ވެސް ހަމަ އާރު.ޑީ.ސީ، އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ، ވެމްކޯ ކަހަލަ ކުންފުނިތައް އެބަ މަސައްކަތްކުރޭ.
ކުރާއިރުގައި އަދަދެއް ކަނޑައެޅިގެން އެއިން ކޮންމެ ރަށަކަށް ވަކި އަދަދަކަށް އަދި ކައުންސިލް ތްރޫކޮށް ނަމަވެސް،
އެކަހަލަ އިޞްލާޙީ ގޮތެއްގެ މަތިން ޖޮބެއް ލިބޭނެކަހަލަ ގޮތެއް ވުމަކީ ވެސް ހަމަ ވާހަކަދައްކައިލަން ރަގަޅު ކަމެއް
ކަންނޭނގެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގުޅުންހުރި ހުރިހާ ތަންތަނެއްގެ ލިސްޓެއް ލައްވާ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެއްތަނުން އަނެއްތަނުން ބަލަމުން
އަނެކަތިކުރާނީ ދެއްތޯ؟
3

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
(އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން)
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޞްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` އަޅުގަނޑަށް ވެސް ހަމަ ދެން ނޭ ނގުނީ އިނގޭތޯ. ކުއްލިއަކަށް ހަމަ އޮޅުންއެރީ. މި އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީ
ކިޔާފައި އިޖުތިމާޢީ ކަންކަމާ ނުބެހޭ ތަންތަން ގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް މި ފާހަގަކުރެވެނީ ޑިފެންސް މިނިސްޓްރީއާއިގ
ފޮރިން މިނިސްޓްރީއާއި، ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއާއި، އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީއާއި، ޓޫރިޒަމާއި، އެންވަޔަރަންމަންޓާއި،
ކޮންސްޓްރަކްޝަން މިނިސްޓްރީއާއި ، އެގްރިކަލްޗަރ މިނިސްޓްރީއާއި، ސިޓީ މިނިސްޓްރީއާ އިނގޭތޯ. އެއީ ދެން
އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާއިން ބޭރު ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ގަބޫލުކުރަނީ އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސޯޝަލް
ކަންތައްތަކަކާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކެއް ނޫން ކަންނޭނގެ އެއީ އެއް. ދެން އަނެއްހެން ބަލައިފިއްޔާ ކެބިނެޓަށް
ބަލައިފިއްޔާ ވެސް ކެބިނެޓްގައި ވެސް މި އޮންނަނީ ދެ ބަޔަކަށް. އެއީ އިކޮނޮމިކްސް ބަޔަކާއި ސޯޝަލް ބަޔަކާ.
އެހެންވީމާ، އިކޮނޮމިކްސް ބައި ދާނެ. އެހެންވީމާ، ސޯޝަލް ކަންތަކާ އެ ދޭތެރެއަށް އަންނަ ހުރިހާ އެންމެންނަކީ
އިޖުތިމާޢީ ކަންކަން ކަމަށް މި ބަލަނީ އިނގޭތޯ. މީގެ ތެރޭގައި ވެސް ހިމެނިފައި އެބަހުރި، ސްޕޯޓްސް މިނިސްޓްރީ
އެބަ އޮތް މިހާރު ވެސް ހިމަނާފައި. ޔޫތު މިނިސްޓްރީ އެބަ އޮތް. ދެން ހަމަ އެ ވިދާޅުވިގޮތަށް، ދެންމެ ސަޢުދާ އެ
ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް، ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މައިގަނޑު
މިނިސްޓްރީ އަސްލުގައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ މިނިސްޓްރީ ނުހިމެނިއްޖެއްޔާ އެއީ ދެން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު
އެއްޗެއް އުނިވެގެންދާނެ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެ މިނިސްޓްރީ
ހިމެނެންޖެހޭނެ. ހޯމް މިނިސްޓްރީއަކީ ހަމަ އިޖުތިމާޢީ ކަންތައް ބޮޑު މިނިސްޓްރީއެއް އިނގޭތޯ. ދެން އާސަންދަ
އެންސްޕާ އޭގެ ތެރޭގައި، ހެލްތުގެ ތެރޭގައި ވަދެގެންދާނެ. ދެން ހަމަ އެޑިޔުކޭޝަން ސެކްޓަރއަކީ ވެސް އަސްލުގައި
ހަމަ ސޯޝަލް ސެކްޓަރއެއް އަސްލުގައި އިނގޭތޯ. އެޑިޔުކޭޝަން ސެކްޓަރއަކީ. އެޑިޔުކޭޝަން މިނިސްޓްރީއަކީ
ވެސް ހަމަ މިހާރު ވެސް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑެތި އިޝޫތައް ، އިޖުތިމާޢީ ހަމަ ސޯޝަލް އިޝޫތައް ހުރި ތަނެއް އެއީ
އިނގޭތޯ. ދެން ހަމަ އެއާއެކީގައި ކޮންމެވެސް އެހެން ބޭފުޅަކު ފާހަގަކުރި ގޮތުގައި އަސްލުގައި ސްކިލްސް
ޑިވެލޮޕްމަންޓު އެއީ ވެސް ހަމަ އިޖުތިމާޢީ ކަމެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން މިއަށް ނުވަންނާނެ
އެއްވެސް ސަބަބެއް ވެސް އަޅުގަނޑަކަށް ހަމަ ނުވި އިނގޭތޯ. ދެން ހަމަ އެއާއެކީ އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ ދެން
ކަލްޗަރ މިނިސްޓްރީ ވަންނަނީ ދެން އެހެންވިއްޔާ ކޮން ކޮމިޓީއަކަށްތޯ އިނގޭތޯ. ކަލްޗަރ މިނިސްޓްރީ، ކޮން
ކޮމިޓީއަކަށްތޯ އޭތި ދާނީ؟ އަޅުގަނޑަ ކަށް ހިއެއްނުވޭ، އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި މިހިރަ އެއްވެސް ކޮމިޓީއެއްގެ
4

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ތެރޭގައި ކަލްޗަރ މިނިސްޓްރީ ރިލޭޓެޑްވާނެ އެހެން ކޮމިޓީއެއް އޮންނާނެހެނެއް އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީ ނޫނިއްޔަކާ އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، މި ދެންނެވި ހުރިހާ މިނިސްޓްރީއަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ހަމަ މި އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި، ޒިންމާތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މިނިސްޓްރީތަކެކޭ އަސްލުގައި. އަޅުގަނޑުމެންނާ
ގުޅުންހުރި، އިޖުތިމާޢީ ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި މިނިސްޓްރީތަކެކޭ. އެއީ އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ، ވާހަކައަކީ ވުޒާރާތައް
ބަހާލީމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުހިމެނޭ ވުޒާރާތަކަކާއި، އަދި އަޅުގަނޑުމެންނާ މި ކޮމިޓީއާ ގުޅުންހުރި ވުޒާރާތަކެއްގެ
ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނާ ގުޅުންހުރި ހުރިހާ ވުޒާރާތައް ވެސް އެބަ
ބަލަންޖެހޭ އެ ވުޒާރާއެއްގައި ހުރި އިޖުތިމާޢީ ކަންކަމާ ގުޅުން، ނުވަތަ މި ސޯޝަލްއާ ގުޅުންހުރި، މުޖުތަމަޢުއާ
ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގައި އެ މީހުންގެ ވިސްނުންތަކަކީ ކޮބައިތޯ؟ އަދި އެ ބޭފުޅުން އެކަމާ ގުޅިގެން ކުރައްވަނީ ކޮން
މަސައްކަތްތަކެއްތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތް އިނގޭތޯ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަނެއްކާ ވެސް ހަމަ ރިޔާސަތު، ޗެއަރ ފާހަގަކުރެއްވިހެން ހަމަ ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީ އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓު ތެރެއަށް ވަންނަ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި. އެ ބޭފުޅުން އެބަ ނިންމަވާފައި އެބަ އޮތް ދެއްތޯ
މުޖުތަމަޢުގައި އުޅޭ ކުށްކުރާ ކުދިން، ޖުވެނައިލް ޑެލިކުއެންޓްސްއަށް ވަކި ތަނެއް ހަދައި ، މިކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް
ވެސް. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކަންތައްތައް މޮނިޓަރކުރަން ވެސް ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި
ވެސް ޖެހޭނެ ހަމަ. ތި ވިދާޅުވި، އެމް.ޕީ މުޞްޠަފާ ފާހަގަކުރެއްވިހެން އަދި ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އެމް.ޕީ
މުޞްޠަފާ ފާހަގަކުރެއްވި ކަންތައްތައް ވެސް ހަމަ މީގެ ތެރޭގައި ހަމަ ގަބޫލުކުރެވޭތީ ވެ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ
ހުށަހަޅަން ހަމަ، އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ހަމަ ޗެއަރ ފާހަގަކުރެއްވިހެން ހަމަ ހޯމްލޭންޑް ސެކިއުރިޓީސް މީގެ ތެރޭ
ހިމެނިގެންދިއުން. އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އަދި ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން އަދި އޭގެ އިތުރުން ދިވެހި
ލޭންގުއޭޖް، ކަލްޗަރ އެންޑް ހެރިޓޭޖު މިނިސްޓްރީ ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ މީޓީންގސް ތެރޭގައި ހިމެނުން.
އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ 7 މިނިސްޓްރީއަކާއެކު އަޅުގަނޑުމެންގެ މި މީޓިންސްގ ތައް ކުރިއަށް
ގެންދަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުށަހަޅާލަން އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށްބޮޑަށް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
5

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކޮމިޓީއަށް ނުގެނައިކަމުގައިވިޔަސް، އަޅުގަނޑުމެންނާ ރިލޭޓެޑް ކަންތައްތައް އެ ތަންތަނުގައި
ހުންނާނެ ދެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، ހެލްތު މިނިސްޓްރީ ވެސް އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނާ ރިލޭޓެޑް
ސޯޝަލް ހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އިންކްލޫޑުކުރަން އޭގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ވެސް.
ފަހަރެއްގައި ވެސް އެތާނގައި ހުރިހާ އަނެކައްޗެއް އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ ވާހަކައެއް ނޫން. އެ މީހުންގެ ލަފާފުޅާއި އެ
މީހުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެޑްވައިޒްކުރާ ގޮތަށް.
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޞްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެރިޓޭޖު މިނިސްޓްރީގައި ވާގޮތަކީ ދެ ބައެއް އެބަ އެތާ ގެންގުޅޭ އިނގޭތޯ. ހެރިޓޭޖާއި ކަލްޗަރއާ އިނގޭތޯ ،
ލެންގުއޭޖާ. ތިން ބައި އެބަ އާދޭ. ދެން އެ އަނެއްހެން ގުޅިގެން ދާ ތިން ކަން ކަމަށް ވެދާނެ. އެއީ ސަ ގާފަތާއި،
އާދަކާދައާއި ހެރިޓޭޖު، ރައްކާތެރިކުރެވިފައި ހުރި އެއްޗެއްސާއި ބަހާ. މި ތިންބައި އެބަ އުޅޭ. އޭގެ ތެރެއިން
މިސާލަކަށް ހެރިޓޭޖު ކޮމިޓީން ބަލަހައްޓާނެތޯ، އެ ކަލްޗަރގައި ނުވަތަ ސަގާފީ ގޮތުން އެ އަންނަ ކަންތައްތައް
ނޫނިއްޔާމު ހަމަ ހެރިޓޭޖު ކޮމިޓީގެ ބައިގައިތޯ ހިމެނޭނީ މި ބަހުގެ ބައި ނުވަތަ ސަގާފަތުގެ ބައި. އެޔެއް ދެން
ޑިފައިން ކުރެވުނީމަ އަޅުގަނޑަށް އެނގޭނެ އެނގޭނެ އެ ކިހިނެއްކަން ދާންވީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި
އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގައި ވަރަށް ބޮޑު ބައެއް ހަމަ ސަ ގާފަތުގެ ބަޔަކީ އިނގޭތޯ. ވަރަށް ގިނަ އިޝޫތަކެއް ހުރި
ކަމެއް ހަމަ.
މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޞްޠަފާ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެއްވެސްކަހަލަ ރެސްޓްރިކްޝަނެއް އޮތީތޯ އޭރުގައި ވާހަކަދައްކަން ފެއްޓިއިރުގައި ހަމައެކަނި މީގައި އެއްކަލަ
މެންޝަންކޮށްފައި ހުރި މިނިސްޓްރީތަކާ އެއްކޮށް ކުރިއަށް ދާން އެހެން ބުނީމަ...
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން އާންމުގޮތެއްގައި ބައްދަލުކުރަނީ ދީނާއި، ކުޅިވަރާއި، ޖަމުޢިއްޔާތަކާއި، ދެން ޞިއްޙީ ޚިދުމަތާއި. ދެން
އޭރުގައި ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޓީން ގެންދެވީ...
(އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން)
6

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ގެންދާނީ މިއީ ވަރަށް ބްރޯޑް ބޭސްއެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ގެންދަން ބޭނުންވީ
މަސއްކަތްތައް. މަސައްކަތްތައް އެ ވަކިވަރަކަށް ނުހުއްޓި އެއާ ކުޑަވެސް ގުޅުމެއް ހުރި ތަނެއް ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ
އަޅުގަނޑުމެން އޭގެ ތެރެއަށް ވަދެގެން އެ ބެލުން. އެއީ ދެއްތޯ، މި ތަނުގެ އިޖުތިމާޢީ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރަން
މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކަށް ޖެހޭނެ ހުރިހާ ދިމާލަކަށް ވެސް ވިސްނައިގެން ގެންނަން. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް
އަޅުގަނޑުމެން ދެއްތޯ މަސައްކަތް ކުރާނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ތި ބޭފުޅުންގެ މައްސަލައެއް ނެތި އްޖެ ކަމަށް
ވަނީވިއްޔާ މިހާރު ދެ ދުވަސް ބާއްވާފައި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯރކް ލޯޑު ގިނަވީމަ ދުވާލަކު އެއްފަހަރު ވެސް
ބޭއްވިދާނެ. ގަޑިއެ އްގެއިރު ތެރޭގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއް ވެދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް އައިސް މި ތިބީ
މި މަސައްކަތްކުރަން. އެހެން ކަމަކު ނޫން ދެއްތޯ؟ އަސްލުވެސް.
އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަފްތާއަކު ދެ ދުވަހު ބާއްވަން އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދު. މަޖިލިސް އޮންނަ ގަޑީގައި.
ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެއަށް ތާއީދު. އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އެ ވިދާޅުވިގޮތަށް.
މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޞްޠަފާ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަތް ދުވަހު ވެސް ބާއްވަން ޖެހިއްޖެއްޔާ ބާއްވަންޖެހޭ ގޮތަށް ރެޑީގައި އަޅުގަނޑު މިހިރީ.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަޟީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދާންދޫ ދާއިރާގެ ފަޟީލް. އަޅުގަނޑު ވެސް ތާ އީދު، އަދި އިތުރަށް އިތުރު ދުވަސްތަކެއްގައި ބާއްވަން
ޖެހިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާމު، މަސައްކަތް ގިނަވެގެން ހަމަ އިތުރަށް ހަމަ ބޭއްވުމާމެދުގައި ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ ވެސް
އިއުތިރާޒެއް ވެސް ނެތް. ހަމަ ތާއީދު ވެސް ކުރަން. ދެން މިއަދުގެ ފުރަތަމަ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހީކޮށްގެން
ހުރީ މި ކޮމިޓީ ގެންދާނެ ގޮތުގެ ކޮންމެވެސް ތާވަލެއް ނޫނީ ޕްލޭނެއް އެކުލަވައިލުން ކަމަށް.
7

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
(އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން)
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޞްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މިނިސްޓްރީތަކެއް ކަނޑައެޅުނީ ކަމަށް މި ބަލަނީ އިނގޭތޯ.
މިނިސްޓްރީތަކެއް ކަނޑައެޅުނީމަ، ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ރިޔާސަތުގައި ހަމަ ދަންނަވަން ބޭނުންވޭ ދެން މިތާ ތިބެގެން
މިކަން ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އިދާރީމޭޒާ ގުޅިގެން ހަމަ ޝެޑިއުލެއް ކަނޑައަޅާފައި، އަޅުގަނޑުމެން މި ނިންމީ
މިނިސްޓްރީތަކާ ބައްދަލުކުރަން އޮތް ތާރީޚުތަކެއް ވެސް އަދި އެ މިނިސްޓްރީތަކާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޯޑިނޭޓު ވެސް
ކުރަންޖެހޭނެތާ ދެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން މިވެނި ތާރީޚެކޭ ބުނުމުމުގެ ބަދަލުގައި ވެސް އަސްލުގައި. އެހެންވީމާ،
އެގޮތަށް ހަމަ ވޯރ ކިންގ ޝެޑިއުލެއް ނުވަތަ މީޓިންގ ޝެޑިއުލެއް ކަނޑައަޅާފައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދެން އަންނަ
ބައްދަލުވުމަކަށް ހުށަހަޅައިދޭން އަޅުގަނޑު ރިޔާސަތަށް ދަންނަވަން އަސްލު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެކިއެކި ބައްދަލުކުރާނެ، އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކުރާނެ އިދާރާތަކާ އެއްޗެހި އެ ސާފުވީމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ
އިދާރީމޭޒުން އެ ތަންތަނަށް ސިޓީ ފޮނުވައިގެން ޓައިމްލައިނަކާ އެއްކޮށް އެޕޮއިންޓްމަންޓުތައް ހަމަޖެއްސެވީމަ
އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ ތަންތަނަށް ދާން ފަށަންވީ. އެހެން ހަދާނީ އެގޮތަށް އަސްލުގައި ވެސް. އެ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ގުރޫޕުތައް އެ ޑިސްކަސްކުރެވޭނެ ދެއްތޯ؟ ކޮށްގެން ހަމަ އެ ތަންތަން؛ އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އެ މީހުނާ
ބައްދަލުކުރުން ދެއްތޯ އޮންނާނީ. ކޮށްފައި އެ މީހުންގެ ވޯރކް ހުރި ގޮތަކާއި، އެ މީހުންނާ ރިލޭޓެޑް،
އަޅުގަނޑުމެންނާ ރިލޭޓެޑް، އެމީހުންނާއި އަޅުގަނޑުމެންނާ ރިލޭޓެޑް ކަންތައްތައް ވެސް ވަކިކޮށްލުމާ ދެއްތޯ؟ އެހެން
ހަދައިގެން ކުރިޔަށްގެންދާނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން، މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ދެން އަންނަ ދުވަހަކުން
އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވެސް ވަޑައިގަންނަވަން ، މީގެ އިންކްލޫޑުކުރަން ބޭނުން ޕޮއިންޓްސްތަކެއް
ލިޔުއްވައިގެން ވަޑައިގަތީމަ، އޭރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ އެއްޗެހި އިންކްލޫޑުކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯރކު
ސްޓޭޝަނެއް ހެދިދާނެ ދެއްތޯ މިތާ. އޭރުން ރަނގަޅުވާނެ. އޭރުން އެކަކަށް ވިސްނޭ ރަނގަ ޅު އަނެކަ އްޗެއް އަނެކަކަށް
އެއަށް ވުރެން ރަނގަޅު އެއްޗެއް ވެސް ވިސްނިދާނެ. އެ ޕޮއިންޓުތަކެއް ކުރެއްވީމާ ހުންނާނީ ރަނގަޅަށް ދެއްތޯ.
ޕޮއިންޓުކޮށްގެން ގެންނާނީ. ގެނެސްގެން ހަމަ ވޯރކިން ޝީޓެއް... (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ވޯކިންގ ކޯރަމެއް އޮތީ
8

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ސިކްސްއަށް، ކުރިން ވެސް އޮންނަ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަނެއް ކޯރަމް ހަތަރަކަށް ހަދައިލެވޭނެއެއް ނޫންތޯ ހަމަ؟
ލިސްޓުކޮށްފައި ދިނީމަ ތި ބޭފުޅުން އެ ތަނަށް ލިޔުއްވާފައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ގުރޫޕު ތެރޭން އިނގޭނެ މިހާރު
ލިޔުއްވި ތަންތަން ވެސް. ލިޔުއްވާފައި ތި ބޭފުޅުން ދެއްވަންވީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިވެނި ދުވަހަކަށް އަޅުގަނޑުމެން
ބައްދަލުކުރުން އެޕޮއިންޓްމަންޓު ލިބިއްޖޭ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ވީހާ ގިނަ ބަޔަކު ގޮސް ބައްދަލުކޮށްގެން
އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާނީ ކަންތައްތައް. ހަތަރަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވިދާނެ މިނިމަމް 4 މީހުން ދެއްތޯ؟
ކޮންމެވެސް 4 ބޭފުޅަކު ވަޑައިގަންނަވާނެ. އެ ބޭފުޅަކު މިސާލަކަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ކަމެއް ވެއްޖެއްޔާ،
ކޮންމެހެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން އެ ބޭފުޅަކު ވެސް އެ ތަނަށް ވަޑައިގަންނަވަން. މި ދެންނެވީ އަޅުގަނޑު
މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު ހޯމްލޭންޑަށް އަޅުގަނޑު ބައްދަލުކުރަން ބޭނުންވާ ކަމަށް ވަނީ ވެއްޖެއްޔާ އެ ދާއިރުގައި
އަޅުގަނޑު އިންނަން، އެގޮތަށް މި ދެންނެވީ.
އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިޔަ 19 ވަނަ މަޖިލީހުން ވާރުތަވީ ކޮން ކަންތައްތަކެއްތޯ ވެސް އަޅުގަނޑު...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެއްތޯ މި؟ އާން އެއަށް ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކޮމިޓީ މަސައްކަތްކުރާނެ ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެން
ޑްރޯއައުޓުކޮށްލާނަން އިނގޭތޯ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ!
އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މަސައްކަތްކުރާއިރުގައި މި ޑޮކިއުމަންޓު އަޅުގަނޑުމެން ކިހިނެއްތޯ ކަރުދާސް ޕްރިންޓުކޮށްގެންތޯ ގެންގުޅެނީ؟ ނޫނީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޑްރައިވްއެއް ޝެއަރކުރަނީތޯ ކޮމެންޓްސް ޕާސްކުރަން؟ ވަރަށް ބައިވަރު ކަރުދާސް ދެއްތޯ މިހާރު
ވެސް މި ތަނުން ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ...
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އީ-މެއިލްކުރަން، އީ-މެއިލް މެންބަރުންނަށް ކުރަން. ދެން މިއަދު ތި ބޭފުޅުން ޑިސައިޑްކުރައްވާ ކިހިނެއްތޯ ކޮން
ގޮތަކަށް ފަސޭހައީ. ވަޓްސް އަޕް ގްރޫޕުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޝެއަރކުރަން.
9

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަޓްސްއަޕް ގްރޫޕުގައި ޝެއަރކުރީމާ ރަނގަޅުވާނެ ކަންނޭނގެ ދެއްތޯ.
އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އީ-މެއިލްކޮށްލިޔަސް މައްސަލައެއް ނެތް. އޭރުން ދެން ކޮމެންޓެއް އެއްޗެއް އިނަސް ލިޔެލަން ވެސް ފަސޭހަވާނެ
ދެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު އެކަހަލަ ގޮތެއް ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުގެ މައްސަލައެއް ނެތް. އޭރުން ދެން
އެންމެން ވެސް ކުރާނެ. އެކި މަސައްކަތްކޮށްލައިގެން ގެނެވޭނެތާ ދެއްތޯ އޭރުން؟ ކަރުދާސްނުލައި އުޅެވޭނެ ކަހަލަ
ގޮތެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ވަރަށް ކަރުދާސް ފްރީއޭ. ކުރީގައި ހުންނާނެ މިހާހިސާބަށް.
އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
؟
އެހެންތޯ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުރީގައި މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ކަރުދާސް ހުންނާނެ.
އައްޑޫމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ!
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކޮންމެހެން މުހިންމު އެއްޗެހި ޕްރިންޓްކޮށްލައްވަން.
10

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން މި ހަމަ ލިސްޓެއްގެ ވާހަކަ ދައްކާލައިފިން ދެއްތޯ ބައްދަލުކޮށްލަން؟ ދެން އަޅުގަނޑު ހިތަށް އެރީ
ދެން މި ތަނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިއްޖެ އެންސްޕާގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު ވެސް ފޮނުވާފައި އޮތް ކަމަށް. ދެން
ކެމްޕެއިން ތެރޭގައި ވެސް ވަރަށް ފާހަގަކުރެއްވުނު ކަމެއް އަދި މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް އަންނަ
ކަމެއް އެންސްޕާ، އާސަންދައިގެ އެކިއެކި އިޝޫސްތައް، އެކިއެކި މައްސަލަތައް. އެހެންވީމާ، މިއީ ވެސް
އަޅުގަނޑުމެންނާ ގުޅުން ހުރި މައްސަލައަކަށްވާތީ އަދި މުއައްސަސާއަކަށްވާތީވެ ބައްދަލުކުރާއިރުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ
އަދި ބޭނުން އެޑްކޮށްލަން އަޅުގަނޑުގެ މި ރިކުއެސްޓަށް ހަމަ އެންސްޕާ، އާސަންދަ ވެސް ހަމަ ބައްދަލުކުރަން
އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން އެންސްޕާ، އާސަންދައިން އެބަ ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އެއަށް ވުރެ؛ މިހާރު އެ ބޭފުޅުންގެ ހުރޭ
ދެއްތޯ، އެ ބޭފުޅުން އެހެރީ ބޭރަށް މީހުން އެ ފޮނުވަނީ ދެއްތޯ؟ ބޭހަށް ގޮސް ވަރަށް ގިނަ މީހުން ބުނޭ ވަރަށް
ހާލުގައޭ އެ ތަނުގައި އުޅެނީ. ދެން އަނެއްކާ އެ މީހުން ބިލުތައް ހަމަ މައްޗަށް އަރައިގެން ގޮއްސަ އެކަހަލަ
ކަންތައްތައް އެ ބޭފުޅުން އެބަ ކުރޭ، ނުކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެންސްޕާ އާއި އާސަންދައިގެ
އިސް ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރައްވައިގެން މި ކަންތައްތައް ހިނގާ ގޮތް ސާފުކޮށްދޭން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްތޯ؟
ބައެއް މީހުންނަށް ބިލު ނުދެއްކިގެން އެ ކޮޅުގައި ތިބެފައި އެބަދޭ، އިތުރަށް ޖަހަން ނުޖެހޭ އިންޖެކްޝަނެކޭ ކިޔާފައި
އޭތި ޖަހައިފާނެ އޭނަ ހޭނެތިފައި އޮތްވާ. ޖަހާފައި ދެން އެކަމަކު ބިލު އަންނައިރުގައި އޮތީމަކާ އާސަންދައަކުން
ނޯންނާނެ އެ ހުއްދަދީފައެއް އެ އެއްޗަކަށް. އެހެންވީމާ، އެ މީހާ ޖެހޭނީ އެ ހޮސްޕިޓަލުން ނުކުންނަން. އެހެންވީމާ،
ވަރަށް ގިނަ އެކަހަލަ މައްސަލަތައް އެބަ ހުރި އަސްލުގައި ވެސް.
ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުންތަޡިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑުމެން މި ކެމްޕެއިން ތެރޭގައި އެންސްޕާ ވާހަކަދައްކައިލީމާ ކުޑަކޮށް ބައެއް
މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކޮށްލަންވެގެން. ހުސްނުވާ އާސަންދައި ގެ ނަމުގައި މި އޮންނަނީ. ދެން މިހާރު އާސަންދައިން ނުލިބޭ
އެއްޗެއް ، އެންސްޕާގެ ދަށުން ރާއްޖެއިން ބޭރުން ފަރުވާ ހޯދާ ބޭފުޅުން، ވަރަށް ބޮޑެތި ބަލިތަކުގައި ގޮއްސަ އެބަހުރި
3 ހާސް ޑޮލަރު ތެރެއިން 1 ހާސް ޑޮލަރު ކަވަރކޮށްފައި . ދެން އަޅުގަނޑަކަށް ހަމަ ނުވިސްނޭ ރައްޔިތުމީހާ 2 ހާސް
11

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ޑޮލަރު ދައްކާނެ ގޮތެއް. ހަމަ ވަރަށް އާދައިގެ ނިކަމެތިން ޙަޤީޤަތުގައި ދަނީ. އެހެންވީމާ، މި ކަމަށް ކޮންމެވެސް ކަހަލަ
އަޅުގަނޑުމެން ސަޖެސްޝަންނެއް އެބަ ދޭންޖެހޭ ކަންނޭނގެ އެންސްޕާއާ މީޓުކޮށްފައި. އެ ބޭފުޅުން ގޮއްސަ ދެން އެ
ތަނުން ނުނުކުމެވިގެންގެން ދެން މެންބަރަށް ގުޅައި ވަރަށް ގިނަ ޝަކުވާތައްކުރޭ. އެހެންވީމާ، ހަމަ މި ވަގުތުގައި
އަޅުގަނޑު ހިތަށް އެރީ މި ހައިލައިޓުކޮށްލާނަމޭ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ކުޑަކުޑަ އެއްޗެއް ސާފުކޮށްލާފައި ތި ބޭފުޅުންނާ ހިއްސާކޮށްލަން ބޭނުން. އަޅުގަނޑު ވެސް ކެމްޕެއިން
ދުވަސްވަރުގައި... (ވަ ގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑަށް ދިމާވި މައްސަލައަކީ އާސަންދައިން މީހަކު ކެންސަރ އޮޕަރޭޝަން
ފުރަތަމައިނުން ކުރީ. އެއީ އަމްރިތާ ކަންނޭނގެ، ބެންގަލޫރުގެ ކޮންމެވެސް ތާކުން އިނގޭތޯ. ދެން މިހާރު، އޭނަ
ކުރިއިރަކު ނޫން. މިހާރު އެ ތަނުގައި މި އޮންނަނީ ސަރުކާރުން އެ ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަ އަދަދަކަށްވުރެ އިތުރަށްދާ
ބައެއް ވެއްޖެއްޔާ ދައްކަންޖެހޭނީ އަމިއްލައަށް. ދެން ދިޔުމުގެ ކުރީގައި އެއްޗެއްގައި ސޮއިކުރުވާ އެ މީހުން އަތުން.
ދެން މި މީހުން ސާފުކޮށްލީމާ އެ މީހުން ކައިރީގައި މި ބުނީ ގާތްގަނޑަކަށް 20 ޕަރސެންޓުވަރޭ މި އަރަނީ. އެ
ތަނަށް ގޮސްގެން، ދެން އެހެންވީމާ މި މީހުން 2 ހާސް ޑޮލަރު ވެސް އިތުރަށް ހިފައިގެން ދިޔައީ. އޮޕަރޭޝަންކޮށް
ނިމިގެން، ކެންސަރ މީހެއް. އޭނަގެ އޮޕަރޭޝަންކޮށް ނިމިގެން ނެރުނުއިރުގައި 9 ހާސް ޑޮލަރު އަރާފައި އިން. 9
ހާސް. އަޅުގަނޑު އެ ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވަން ބޭނުން ވާހަކައަކީ ، އެ ތަންތަނަށް ސޮއިކޮށްފައި ނުފޮނުއްވާށޭ އޭތި
ނުދެއްކޭ ކަމަށް ވަނީވިއްޔާ. މީހުން މަޅީގައި އަރައިގެން އެ މީހުން؛ ދެން އަޅުގަނޑު އެންސްޕާއަށް ވެސް އެ މީހުން
ލައްވާ ލިޔުއްވައިގެން؛ ހޮސްޕިޓަލުން ނުނިކުމެވިފައި މިއޮތީ. ލިޔުއްވައިގެން އެތައް ވަރަކުން އޭނައަށް ލިބިއްޖެ
އެންސްޕާއިން ލިބިއްޖެ 2 ހާސް ޑޮލަރު. އެހެންވީމާ، މިހާރު މިވީ ހަތަރެއްތާ ދެއްތޯ؟ ދެން އަޅުގަނޑު 50 ހާސް
ރުފިޔާ އަމިއްލަ އަތުން ދިނިން. ހޮސްޕިޓަލުން ނުނިކުމެވިފައި މި އޮތީ. ކޮންމެ ދުވަހަކު އަރާނެ ހޮސްޕިޓަލުގައި
އޮންނަ ތަނަކަށް ވެސް ލާރި. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ތަންތަނަށް ނުފޮނުވާށޭ އަޅުގަނޑު ބުނަން؛ އެހެންވީމާ، އެ
ތަންތަން އާސަންދައިން ކަނޑާލަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ. އާސަންދަ ދެވޭ ތަންތަން ޖެހޭނީ އާސަންދަ ކަވަރވާ
ތަންތަނަށް. އާސަންދައިން ދާނީ ހަމަ ނުވާ މީހުން އިނގޭތޯ. ގޮސް ތިބެން ޚަރަދު ދޭ. ގޮއްސަ ކާންބޯން ޚަރަދު ދޭ.
ދަތުރަށް ޚަރަދު ދޭ. އެހެންވީމާ، އެ ތަންތަނަށް ނުފޮނުވާށޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މެންބަރުން ކުރިމަތިލައިގެން އުޅޭ
މީހާ، މެންބަރުން ނޫނީ ދެކެދެނެފަރިތަ މީހުން އެ ބިލު ދައްކަން މި ޖެހެނީ. ނުކުރޭނެ ދެއްތޯ، ދައްކަން އެބަ ޖެހޭ
12

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ދެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އާސަންދައިގެ މިކަހަލަ ޕޮއިންޓުތައް ތި ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެން ޑިސްކަސްކުރާއިރުގައި ހުރިހާ
އެންމެން އެކައްޗެއް ވިދާޅުވެފައި ހިއްޕަވާތި އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި އާސަންދައިގައި ދިމާވާ މައްސަލައަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އެބަ ހުރޭ
އާސަންދަ، އެންސްޕާގައި އިނގޭތޯ. ބައެއް ބޭފުޅުން ބޭހަށް ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ވަޑައިގަންނަވާނެ އިނގޭތޯ. އެއީ ހަމަ
ފުދުންތެރިކަން ހުންނަ ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ އުޅޭ އޭގެތެރޭގައި. ދެން ހަމަ ބޮޑު ކަމެއް ޖެހިދާނެ. ޖެހުނީމާ އޭތި
އަނެއްކާ އާސަންދަ ތެރެއަށް ވައްދައިގެން ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން މެންބަރުންނަށް ގުޅައިގެން އެ ވޭތޯ ނުވޭތޯ ބަލައި ؛
ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް ޙަޤީޤަތުގައި އެ ކަންކަންވޭ އިނގޭތޯ. ހަމަ ވެފައި ހުރި ކަންތައްތައް އެބަހުރި. އޭގެތެރޭގައި ދެން
ގުޅޭ މީހެއްގެ ސަބަބުން ކެންސަލްވާ، އެހެންނޫންތޯ؟ ކޮމިޓީގައި ރަނގަޅު ޢާއިލާގެ ބޭފުޅަކު އިންނެވީމާ އޭތި
ފާސްވެގެންދިޔުން ކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި. ދެން އެއްކަލަ މި ބޭފުޅާ ޝަކުވާކުރާނީ މިވެނި މީހަކަށް ހަމަ މި
ބައްޔަށް މި ފަރުވާއަށް އެބަ އޮތޭ އާސަންދަ ލިބިފައި އިނގޭތޯ. ދެން އެ ޝަކުވާ އަނެއްކާ ދިޔައިމަ ކުޑަކުޑަ އެއްޗެއް
ދީފާނެ. ދޭތަނުން އަނެއްކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަގުތުތަކާއި ޓައިމް ވަރަށް އުނދަގޫ އިނގޭތޯ.
އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ވަރަށް ބައިވަރު ރައްޔިތުންގެ ބައެއް. އޭގެތެރޭގައި ރައްޓެހި ރައްޓެހިން ޔާރީފުޅިޔާރީއަށް ގުޅާ
މީހުންނަށް ވެސް މަދެއް ނުވާނެ. މިސާލަކަށް 4 ހާސް އާބާދީއެއްގެ މީހެއް އަޅުގަނޑަކީ ވެސް. ދެން ހަމަ
އޭގެތެރެއިން އަންނާނެ ނޫންތޯ؛ އެ ވަރަށް ވަރަށް އުނދަގޫ ކަންތައް އަދި. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަސޭހަ ރަޙުމަތެއްގައި އާސަންދަ، އެންސްޕާގައި ގުޅޭނެ ލޯކަލް ހަމަ ބޭފުޅަކު ވެސް ހަމަ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބެންޖެހޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މެންބަރުންނަށް ގުޅާލައިގެން އޭތި ރަނގަޅަށް އޮޅުން ފިލާފައި
ފެންވަރުގެ. ވާގޮތަކީ އެ ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހޭދަކުރަންޖެހޭ ވަގުތާއި، ދެން ނުވެގެން އެ ބޭފުޅުން ގުޅާނެ. ދެން
އާސަންދަ ވެރިޔާއާ އަޅުގަނޑުމެންނާ ނުގުޅި އަދި ވެރިޔާއާ ހިސާބުން ނޫނަސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޯކަލް ޕޮއިންޓެއް
ލިބޭވަރު ވާންޖެހޭހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަސްލުގައި. ވަރަށް ގިނަ ބައެއްގެ ބައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކީ. ކޮންމެ
ބޭފުޅަކީ ވެސް ހަމަ އެތައް ސަތޭކަ އެތައް ހާސް މީހެއްގެ، ބައެއްގެ މީހެއް އެހެންނޫންތޯ؟ އެ ތަންކޮޅެއް ފަސޭހައިން
މިކަން ވާން؛ ދެން އާސަންދަ ކަންތައް ކޮށްފައި ނޫނިއްޔާ އެ މީހުންނަށް އެކަން؛ ގިނަ ފަހަރަށް ވާގޮތަކީ އުސޫލާއި
ހަމަތަކުގެ ބޭރުން އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ކަންތައްކުރެވޭތީވެ އެއްކަލަ ޕޮއިންޓުތަކުގައި ހިފައިގެން ދެން
13

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަށް އަންނާނީ އެ ބޭފުޅާ. އާސަންދަ ބޭނުންވާ މީހާ. ހޯދާނެތާ ވަރަށް ގިނައިން ކަންތައްތަކަށް
އެ މީހުން ވެސް ހަމަ.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަޟީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އޮފް ދަ ރިކޯޑްސްގައި؛ އިއްޔެ އަޅުގަނޑާ ދިމާވި ކަމެއް. އޭ.ޑީ.ކޭގައި އޮތް ޕޭޝަންޓަކު
ޑިސްޗާޖުކުރިއިރުގައި، ފުދޭވަރަކަށް ގިނަ ދުވަސްވަންދެން ސްޓްރޯކެއް ޖެހިފައި އޮތް މީހަކު ޑިސްޗާޖުކުރިއިރުގައި
އާސަންދަ އާއި އެންސްޕާއާ ދެން އަދި އިންޝުއަރެންސަށް ވެސް ކަނޑާފައި ފޯޓީފައިވް ތައުޒަންޑް ރުފިޔާ އެބަ އަރާ.
އެކަމަކު އެ ބޭފުޅުން ކިހިނެއްތޯއޭ އެ ފޯޓީފައިވް ތައުޒަން ރުފިޔާ؛ ފުދޭވަރަކަށް ފަގީރު ނިކަމެތި ޢާއިލާއެއް.
އަޅުގަނޑު އެންސްޕާއަށް އެތައް ފަހަރެއްގައި ގުޅިން. އެއްވެސްފަހަރަކު އެމް.ޑީ ފޯނެއް ނުނަންގަވާ. ހަމައެކަނި
މެސެޖެއްކޮށްލީމަ އެންމެފަހަރަކު އޯ.ކޭ ޖަހައިލީ. މީގެކުރިން ވެސް އެތަކެއް ފަހަރެއްގެ މަތީން ހަމަ މިކަހަލަ
އިންސިޑެންޓުތަކުގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން ގުޅާފައި އެބައިން. އޭގެ ކުރީ ރެއެއްގައި ދިމާވި ރަށުން ބަލި މީހަކު،
ވިލިނގިލީ ހޮސްޕިޓަލަށް މާބަނޑު މީހަކު ކުއްލިއަކަށް އެމަރޖެންސީގައި ފުރުވަންވެގެން ގުޅައިލީމާ އާސަންދައިން
ވިދާޅުވީ ގެންދާށޭ، ކުރިޔަށްގެންދާށޭ ހޮސްޕިޓަލުގައި ހުރި ކުއްޖާ ކައިރީގައި. ގެންދަންވެގެން ބަލައިލިއިރުގައި
ސީއެމްބިއުލާންސްއެއް ނެތް ލިބޭކަށް މޫސުން ގޮސްވުމުގެ ސަބަބުން. ގެންދަންޖެހުނީ މަސްދޯންޏެއްގައި، ބޮޑު
މަސްދޯންޏެއްގައި ގެންދަންޖެހުނީ އާދޭސްކޮށްގެން. އެ މަސްދޯނި ވެސް ދިޔައީ ވަރަށް ވަރަށް މަސައްކަތުން ދިޔައީ
ވެސް. ދާން ބޭނުމެއް ނުވާނެ ނޫންތޯ ޔެލޯ އެލަރޓްނެރެފައި މިއޮތީ. އެކަމަކު 25 ހާސް ރުފިޔާއޭ ބުނީމާ އެ ދަތުރު
އަގުބޮޑުވެގެން އޭތި އެޕްރޫވްނުކޮށް، އެކޮޅަށް ލާރި ދައްކާނެ ގޮތެއް ނެތިގެން އުޅެން ޖެހުނީ. ދެން އެކަމަކު އެ ދޯނި
ދަތުރުކުރީމާ މިހާރު އާސަންދައިން އޭގެ ޒިންމާއެއް ވެސް ނަގާކަށް ބޭނުމެއް ނުވޭ. މިއީ ވަރަށް ތާކުންތާކު ނުޖެހޭ
ކަމެއް. އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ގިނަ ބައިވަރު މެސެޖުތައް، ދެން ސަރުކާރާ ދޭތެރޭ ރައްޔިތުން ވަރަށް ހިތްހަމަނުޖެހޭނެ
ދެއްތޯ އެގޮތަށް ކަންތައްތައްވީމަ ؟
ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މެމްބަރސުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އިނގެންޖެހޭނެ މިކަން އަޅުގަނޑުމެން
ގަބޫލުކުރަނީ އިނގޭނެ ވެސް ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުނުކުރި ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި އެބަ ތިބި މި
މިނިސްޓްރީތަކުގެ ޒިންމާގެ ދަށުގައިވާ އިތުރު ސޯޝަލް އިޖުތިމާޢީ ކަންތައްތަކެއް ބަލަހައްޓަމުންދާ ޒިންމާދާރު
14

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ގާނޫނުތަކުން އުފެދިފައި ހުރި އިތުރު ބޮޑީސްތަކެއް. އިތުރު ބޮޑީސްތަކެއް އެބަ ތިބި. އޭގެތެރޭގައި އެން.ޑީ.އޭ،
ޑިސްއެބިލިޓީ ކައުންސިލް، އެލައިޑް ހެލްތު ކައުންސިލް، މެޑިކަލް ކައުންސިލް، ނާރސަސް ކައުންސިލް، ދެން
މިކަހަލަ ކައުންސިލްތަކާއި ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން އޮތޯރިޓީ. ދެން އެޑިޔުކޭޝަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަށަށް ވަންނާތީވެ،
އިސްލާމިކް ޔުނިވަރސިޓީ، މޯލްޑިވްސް ނެޝަނަލް ޔުނިވަރސިޓީ އަދި މޯލްޑިވިއަން ބްލަޑް ސަރވިސަސް،
ތެލެސީމިއާ ސެންޓަރ. ދެން މިކަހަލަ ބައިވަރު މުއައްސަސާތަކެއް އެބަ ހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓުގެ ދަށަށް
ވަންނަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި. އެނެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ތަންތަނާ މެދު، މި ތަންތަން މައިންޑުގައި
ބަހައްޓައިގެންނޭ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މި މިނިސްޓްރީތަކާ މީޓުކުރަންދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ދާންވާނީ ވެސް.
އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ހަނދާނަށް އައީތީވެ ހިއްސާކޮށްލަން. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ފެނޭ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރަޔޮރަޓައިޒްކޮށްލަން. ފުރަތަމައިނުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެ ބޮޑެތި އިޖުތިމާޢީ
މައްސަލަތައް މިހެން މިއޮތީ މި ޑްރަގާއި މި ކަންތައްތަކާ އެ ކަންތައްތައް. އޭގައި ދެއްތޯ؟ ޑްރަގު އެއްކަމަކީ. ދެން
ހައުސިންގ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންނާނެ ދެއްތޯ؟ އަދި އަމުދުން މިއަދު މެންދުރު ފަހުން ހިޔެއްނުވޭ ގެއަށް
ވެސް ވަދެވޭނެހެންނެއް އެ ހިސާބުގަނޑު މީހުން އޮންނާނީ އެއްވެފައި. ކިހިނެއްތޯ ތި ހެދީ، ތިމަންނަމެންގެ
ގޯތިގަނޑު ވެސް ގެއްލުނީއޭ. ދެން އަނެއްކާ އޭގެއިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ޑްރަގާ އެއްކޮށް މި ދެންމެ އާސަންދަ
ކަންތައް އެއީ ހުސްނުވާ އާސަންދަ. އޭތީގައި ވެސް ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ޕްރަޔޮޓައިޒްކޮށްގެން
އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ފަށަމާހޭ، އޭރުން ދެއްތޯ. އޭގެފަހުން ދެއްތޯ އެހެން ތަންތަނަށް ދާގޮތަށް ދެއްތޯ؟ އެހެން
ހަދަންވީ ނޫންތޯއޭ.
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޞްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު މިއޮތީ މިނިސްޓްރީތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ހުށަހެޅި ލިސްޓު ގްރޫޕަށް ލާފައި އިނގޭތޯ.
11 ތަނެއް. ދެން އޭގެއިތުރަށް އަޅުގަނޑު މި ހިތަށްއަރަނީ މިހާރު ނުނިމި ހުރި މައްސަލައެއް ނެތް ކަމަށް ދެން
އިދާރީ މޭޒުން ވެސް ވިދާޅުވެއްޖެ. އޭގެއިތުރަށް މި ރިޕޯޓުތަކެއް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓުތައް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ ނުވަތަ ބަލައިލަން ލިބޭނެ ގޮތެއް އިނގޭތޯ. އެއީ ކޮންމެ ތަނަކަށް ވެސް ދިޔުމުގެ ކުރިން ،
އަޅުގަނޑު ގައިމުވެސް ބޭނުން ހެލްތަށް ދިޔުމުގެ ކުރިން ހެލްތުގެ އަހަރީ އެ ރިޕޯޓުތައް ބަލައިލަން އަސްލުގައި.
15

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
އެހެންވީމާ، އެ ރިޕޯޓުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނާނެ ގޮތްތައް ހައްދަވައިދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅުވާނެ. އޭރަށް
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއަދުގެ މީޓިންގއަށް އަސްލުގައި ހަމަ ރަނގަޅު ކަންނޭނގެ، އަޅުގަނޑު އެބަ އޮތް 12:45ގައި
މާލޭގެ މެންބަރުންގެ ނިއުސް ކޮންފަރެންސްއެއް ވެސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ކުރުކޮށްލަން ހަމަ ބޭނުންވާތީވެ، އެ
ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވައިލީ.
މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޞްޠަފާ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ދިމާވާ މައްސަލައެއް މިއީ އެންސްޕާ، އާސަންދަ ރިލޭޓެޑް މައްސަލަ. އެކަމަކު ހޮސްޕިޓަލުތަކުން
ޑޮކްޓަރުން ތި އާސަންދަ ކަވަރކުރާނޭ ކިޔާފައި އޮޕަރޭޝަނުގެ ފަހުން ބޮޑު ސިންގާ ބިލު އަންނަ މައްސަލަ.
ރާއްޖޭގައި. އަޅުގަނޑު ހުންނާނެ އޭ.ޑީ.ކޭއަށް ގޮއްސަ 80 ހާސް ރުފިޔާގެ ޒިންމާނަގާފައި ވެސް ހުންނާނެ. މިއީ
އޮޕަރޭޝަން ފެށުމުގެ ކުރިން އެއްކޮށް ފުލްކޮށް އާސަންދަ ކަވަރކުރާނޭ ކިޔާފައި ، އަޅުގަނޑު ނަންކިޔާފައި ؛
އަޅުގަނޑު ސޮއިކޮށްފައި ޒިންމާ ނަގާފައި ހުންނާނެ ހަމަ މި ދިޔަ މަހު. އެއީ ސާޖަރީ ކުރަމުންދިޔައިރުގައި ރިސްކު
ފެކްޓަރ ހައިވެގެން އެ ކުރަންޖެހުނު ކޮސްމެޓިކް ސާޖަރީއެއް. އެއީ އެކަމަކު ރިސްކު ފުދޭ ވަރަކަށް ހައިވެގެން.
އެހެންވީމާ، ޑޮކްޓަރުން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހަމަ އެ ކަވަރކުރާނެ ކަމަށް ބުނި. ނިކަމެތި ޢާއިލާތަކުގައި 1 ލައްކަ
ކޮންމެވެސް ވަރެއް އަރާފައި އިން ބިލެއް. ޕޭޝަންޓު ޑިސްޗާޖުނުކޮށްގެން އަޅުގަނޑު ޒިންމާފައި ހަމަ މި ތަނުން
ނިކުމެގެން އަންނަން ޖެހުނީ.
ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ފަޟީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި އަޅުގަނޑު ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލާނަން އިނގޭތޯ. މިހާރު އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކާއި
ހޮސްޕިޓާތައް ގުޅިގެން ވަރަށް ބޮޑު ވައްކަމެއް އެބަ ކުރޭ. މިހާރު މި ހޮސްޕިޓަލުން ބިލު ފޮނުވާއިރުގައި ބޮޑު
އަދަދުތަކުގައި، ފުރަތަމަ ހޮސްޕިޓަލުން މި ހަދާ އެއްޗަކީ އާސަންދައަށްވާ ބައި ކަނޑާލަނީ. ކަނޑައިލާފައި ދެން އޭގައި
އޮތް އެއްޗަކުން އިންޝުއަރެންސް ދައްކާގޮތަށް މި އިންނަނީ. އެކަމަކު އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަކާ ހަދާ
އެގްރީމަންޓެއްގައި ނީންނާނެ ދެއްތޯ އާސަންދައިން ކަވަރުކުރަނީ ކޯއްޗެއްތޯ ބަލާކަށް. ބަލާކަށް ނުވެސް ޖެހޭނެ.
އެހެންވީމާ، މި އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިތަކާ ވެސް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ސަރުކާރުން އަދި އިންފޯމަލް ގޮތެއްގައި
ނަމަވެސް މަޝްވަރާކޮށްފައި ބަލަން މިއީ ކިހިނެއްވެގެންވާ ކަމެއްތޯ. ސީދާ އަޅުގަނޑަށް ދިމާވި ކަމެއް ، އަޅުގަނޑުގެ
އިންޝުއަރެންސް އިންނާނީ ސޮލަރެލްގައި. ޓްރީޓޮޕުން ފުރަތަމަ ބިލު ހަދައިގެން ގެނައީ. ގެނެއްސަ ބުނީ މި އޮތީ
16

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
އިންޝުއަރެންސް ، އާސަންދައިން ކަނޑާފައި ބާކީ ހުރި އެއްޗޭ. އޭރުން އިންޝުއަރެންސުން ދައްކާ އެއްޗެއް ވަރަށް
ކުޑަވަގެންދާނެ ދެއްތޯ؟ އެކަމަކު އަޅުގަނޑަކަށް، އަޅުގަނޑަކީ އާސަންދަ އަނެއްގޮތަށް ބުނާނަމަ ހައްގުވާ މީހެއް ނޫން.
އަނެއްހެން ފުދޭ، ފުދުންތެރިކަން ހުރީމަ އަޅުގަނޑަކަށް ހައްގެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ބޭނުންކުރާކަށް ވެސް ބޭނުމެއް
ނޫން. އެކަމަކު އިންޝުއަރެންސް، އަޅުގަނޑު ކޮށްފައި އޮތް އިންޝުއަރެންސަކުން ނުޖެހޭނެތާއޭ. ފަހުން އަޅުގަނޑު
ވަރަށް ވާހަކަދައްކައިގެން ބިލު ބަދަލުކުރީ. އަޅުގަނޑު ބުނިން މިއީ ދިވެހި ދައުލަތުން ނެގޭ ލާރިއެކޭ،
އިންޝުއަރެންސް ކުންފުންޏަށް ނަގާފައި ދެވޭ ލާރިއެކޭ މިއީ. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައް ވެސް އެބަޖެހޭ ޙައްލުކޮށްލަން.
އާދެ! އިންޝުއަރެންސް ކުންފުނިން ކަނޑާފައި އޭގެފަހުން ބާކީ ހުރި އެއްޗެއްތާ ރައްޔިތު މީހާއަށް ނުދެއްކިއްޖެއްޔާމު
ދެން އާސަންދަ، އެންސްޕާއިން ދައްކާނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޞްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، ވާހަކައަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މީޓިންގގައި އަސްލު މި އޮތީ ދެން ޝެޑިއުލެއް ކަނޑައެޅުން
ކަންނޭނގެ ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އަސްލުގައި ހަމަ ޢީދުގެ ފަހަށް އިނގޭތޯ މި މިނިސްޓްރީތަކަށް،
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެ އޮތީ ލިސްޓެއް ކަނޑައެޅިފައިތާ ދެއްތޯ. އެ ލިސްޓާ އެއްގޮތަށް ޢީދުގެ ފަހަށް ރިޔާސަތުން
ހަމަ އިދާރީމޭޒާ ގުޅިގެން ޝެޑިއުލްކޮށްލައިގެން ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުން، އިނގޭތޯ ޢީދުގެ ފަހަށް. ޢީދުގެ ކުރިއަށް
ލައިފިއްޔާ ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫވާނެ. ދެން އަޅުގަނޑެއް ވެސް ނުހުންނާނެ. އެހެންވީމާ ކަންނޭނގެ، އެހެންވީމަ މިހެން
މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑެއް ނުހުންނާނެ. 9 ގައި ފަހަރެއްގައި އަޅުގަނޑު ފުރާނެ އާދެ! އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ،
ޢީދުގެ ފަހަށް ލާފައި ކުރިއަށް ގެންދަން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އިނގޭތޯ. އެ ވާހަކަ ހަމަ ދަންނަވައިލަންވެގެން.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ވެދާނެ އިނގޭތޯ އަސްމާއްތަ މިސާލަކަށް ޝެޑިއުލްކުރާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އަދި ޕްރަޔޮރިޓީއެއް
ކަނޑައެޅިޔަސް ، މިނިސްޓްރީތަކުގެ މަސައްކަތް ހުރިގޮތުން ވެސް ހަމަ އެގޮތަށް އަތުވެދާނެ.
(އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން)
ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުންތަޡިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ރިޔާސަތު. އަޅުގަނޑު އަދި ކުޑަ ވާހަކައެއް ؛ މިހާރު އަސްލު ރާއްޖޭގައި، އަޅުގަނޑަކީ ހެލްތު
ސެކްޓަރގައި މަސައްކަތްކުރި މީހެއް. އާސަންދަ އުފެދުނީއްސުރެ އާސަންދައިގައި ހަމަ ގިނަދުވަހު މަސައްކަތްކުރި
17

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
މީހެއް. އެހެންވީމާ، ރާއްޖޭގެ ބަޖެޓުގެ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑުބައެއް، ދެ ބިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ ހެލްތު ސެކްޓަރއަށް
އަސްލު ހަމަ އާސަންދަ، އެންސްޕާއަށް އެބަ ޚަރަދުކުރޭ. ދެން މީތި ސަސްޓެއިންކުރެވޭނީ ކިހާހިސާބަކުން ކަމެއް
ނޭނގެ. އާބާދީ އިތުރުވާވަރަކަށް މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، މި ތަންކޮޅެއް ބޮޑު މައްސަލައެއް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަދި
މި ކޮމިޓީގައި ނޫނަސް މަޖިލީހުގައި މިއީ ވިސްނަންޖެހިފައި އޮތް ކަމެއް، ރާއްޖޭގެ ހެލްތު ސެކްޓަރ ކިހިނެއްތޯ
ގެންދާނީ. މިހާރު ދެ ބިލިއަން ރުފިޔާއޭ އެ ވެދާނެ، އެއީ ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް އެއީ. ޙަޤީޤަތުގައި އެ އަދަދުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅުގޮތެއްގައި މި މެނޭޖުކުރެވިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ މިއަށްވުރެ މާ ރަނގަޅު ހެލްތު ސްކީމެއް
ޕްރޮވައިޑްކޮށްދެވިދާނެ ކަންނޭނގެ. އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް، މި ކޮމިޓީ މިއަދު މި މާލޭގައި ގޭގެއަށް ހިނގައިލާފައި
ބޭނުންނުކުރެވި ހުރި ބޭސް އެއްކޮށްލިޔަސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނި ފާމަސީއެއް ހުޅުވޭވަރުވާނެހެން އިނގޭތޯ. އެއީ
ވާގޮތަކީ މި ސިސްޓަމް ތެރޭގައި އެބަހުރި އެކަހަލަ ލްޫޕޯހލްތަކެއް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ، އަޅުގަނޑުގެ ތިން ދަރިން
ހުންނައިރުގައި އެއް ކުއްޖަކަށް ދޭ ބޭސް ސިޓީ ހަމަ އާންމުކޮށް ކުދިން؛ ގޭތެރެއަށް ބައްޔެއް ވަދެއްޖެއްޔާ
ގިނަފަހަރަށް ހުރިހާ ކުދިންނަށް ޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، ޑޮކްޓަރަށް ދައްކައިގެން މި ބޭސް ސިޓީއެއް ނަގާއިރު އެއް
ބޭސްތަކެއް ހުންނާނެ. ދެން އާސަންދަ ސްކީމުގެ ދަށުން އެ މިނިމައިޒްކުރެވޭނެ ގޮތެއް ނޯވޭ. ރައްޔިތުމީހާއަށް އެ
ތަކުލީފެއް އުފުއްލަންނުޖެހޭތީވެ ހުރިހާ ބޭސް ސިޓީއަކަށް ވެސް ބޭސް ނަގާނެ. ނަގާފައި ބޭނުންނުކުރާ ބޭސްތައް
ގޭގައި ހުންނާނެ އިތުރުވެފައި. އެހެންވީމާ، އެހެން އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް، އެކަހަލަ ޕުރޮގުރާމެއް ހިންގައި ، މާލޭ
ގޭގެ އަށް ގޮސް ބޭނުންނުކުރާ ބޭސް އެއްކޮށްލައިފިއްޔާ ވެސް މީގެން އެނގޭނެ އަޅުގަނޑުމެން މި ވޭސްޓޭޖް
ކިހާވަރެއްކަން ޙަޤީޤަތުގައި މި. އަޅުގަނޑު ކުޑަކޮށް ހިސާބެއް ހަދައިލިން އަޅުގަނޑު އާސަންދައިގައި އުޅުނުއިރުގައި.
ޙަޤީޤަތުގައި މުޅި ސްކީމުގެ 60% މެޑިސިންގއަށް ޚަރަދުވަނީ. ރާއްޖެއިން ބޭރަށް އޭރުގައި ޚަރަދުވަނީ ޙަޤީޤަތުގައި
ވަރަށް ކުޑަ އެއްޗެއް. އަނެއްހެން ބަލައިފިއްޔާ 18 މިލިއަން ޑޮލަރު. އެއީ މުޅި ސްކީމަށް ބަލާއިރުގައި ވަރަށް
ކުޑަކުޑަ އަދަދެއް އޭރުގައި. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަރަށް ބޮޑެތި ބަލިތަކަށް ރާއްޖެއިން ބޭރަށް މިދަނީ. އެހެންވީމާ، މީގައި
ފާމަސީތަކާއި މި ތަންތަނުގެ ވަރަށް ގިނަ ރޯލެއް އެބަ އޮތް ކަންނޭނގެ. ކުލިނިކުގެ ބޭރުގައި މި އިންނަނީ ފާމަސީ.
ޑޮކްޓަރ ސިސްޓަމުން ބަލަނީ ފާމަސީގައި ހުރި ބޭސް. ބަލާފައި އެ ބޭސް މި ލިޔަނީ. އޭގެ މިހާރު 2 ފުޅި
ބޭނުންވާއިރު 3 ފުޅި ވެސް ލިޔެފާނެ. އެހެންވީމާ، މިކަން މިނިމައިޒްކުރެވޭނެ ސިސްޓަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމީ
ލެވެލްގައި އެބަޖެހޭ ވިސްނަން އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި. މި ދެ ބިލިއަން ރުފިޔާއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މާ ރަނގަޅު
ހެލްތު އަނެކައްޗެއް ފޯރުކޮށްދެވިދާނޭ ރައްޔިތުންނަށް އަސްލު. ދެން އަޅުގަނޑަށް މިހާރު އަޅުގަނޑު ވިސްނުމުގައި
ވެސް އެބަހުރި ބައެއް ކަންކަން. މިސާލަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން އިންޝުއަރެންސް ސްކީމަކަށް ގޮއްސަ އިންޝުއަރެންސް
18

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ސްކީމެއްގެ ދަށުން ފުރަތަމަ ބައިބަޔަށް ސަރުކާރު މުވައްޒަފުން ގޮއްސަ ވެސް ؛ އޭރުން އެ ބޭފުޅުން މީތި
މެނޭޖުކުރާނެ. ދެން އިތުރަށް އަރާ 15% ވަރު އާންމުކޮށް މި ކޯޕޭމަންޓް ސަރުކާރުން އެ ދައްކާގޮތަށް ނަމަވެސް
އެކަން ކުރެވިއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މާ ރަނގަޅު ހެލްތު ސްކީމެއް އަސްލު މި ޤައުމުގައި
އަނެކަތިކުރެވިދާނެހެން. ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ އެމް.ޕީ މުންތަޡިމް ދެއްކި ވާހަކަފުޅަށް ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެކްސްޕީރިއަންސުން ކަމެއް
ޝެއަރކޮށްލަންވެގެން. މި ވަގުތު ހަމަ މި ލިސްޓު ޕްރަޔޮރަޓައިޒްކުރައްވަމުން އެ ގެންދަވަނީ. ދެން އެހެންވީމާ،
ވަގުތުގެ ބޭނުން ވެސް ހިފާލަންށާ އެއްކޮށް. އަޅުގަނޑު ވެސް އެލައިޑް ހެލްތު ކައުންސިލުގައި އުޅުނުއިރުގައި އެ
ވިދާޅުވާ މައްސަލަ ހަމަ ވަރަށް ގާތުން ފެނިފައި ހުރީ. ބޭސްފިހާރަތަކުގެ މައްސަލަ، ފާމަސީތަކުގެ މައްސަލަ ، އެވެސް
ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓަށް ވަންނަ އެއްޗެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ އިލީގަލް ފާމަސީސްތައް،
ރަޖިސްޓަރނުކުރާ ފާމަސީސްތައް ވެސް، ހުއްދަނުދޭ ފާމަސީސްތައް ވެސް އަދި ފާމަސިސްޓުންގެ ގޮތުގައި
ރަޖިސްޓަރނުވެ ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން ކައުންޓަރސްގައި ތިއްބަވައިގެން ބޭސް ދޫކުރުމުގެ މައްސަލަ ވެސް، މިވެސް ހަމަ
ވަރަށް ބޮޑު އިޝޫއެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ. އެހެންވީމާ، މިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން ހަމަ މެންބަރސްއިންނަށް
ހަމަ އޮތް ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނާތީ ހަމަ ހިއްސާކޮށްލަން އެޑްކޮށްލީ ހަމަ. ޝުކުރިއްޔާ.
(އޮފް ދަ ރެކޯޑުގައި މެންބަރުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ލައްކަ ވާހަކަދެއްކިއްޖެ ދެއްތޯ ޚިޔާލުފުޅު. ދެން މިހާރު އޮތީ އަޅުގަނޑުމެން ގުރޫޕް ތެރޭގައި ލިސްޓްއައުޓުކޮށްލެވުނީމަ
ދެން ޚިޔާލުފާޅުކޮށް، ކޮންމެ މީހަކު ވެސް އެ މީހަކަށް ފެންނަ ކުޑަ ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކޮށްލައްވައިގެން ގެންނަވައިފިއްޔާ
އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތާއިގެން ކުރިއަށްދާން ފަސޭހަވާނެ ދެއްތޯ؟ އެހެން ހަދަން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ވަރަށް ބޮޑަށް.
19

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ ލިސްޓްއައުޓްކޮށްލާފައި އަޅުގަނޑުމެން އެ ތަންތަނުގައި އަޅުގަނޑުމެން
ރިކުއަޔަރވާ ކަންތައްތަކުގެ ރިޕޯޓެއް.
މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުޞްޠަފާ އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަމަ ރިޔާސަތުން އެދިލެއްވީމައާ އެކީގައި ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ޕްރަޔޮރިޓީއެއް ހަމަ ކިޔާލަދޭންވެގެން
އިނގޭތޯ. ފުރަތަމަ ހަމަ އެއްކަމަކަށް، އެންމެ ފުރަތަމަ މިނިސްޓްރީއަކަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސޯޝަލް މިނިސްޓްރީ
ހަމަ. އެއީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވަލޮޕްމަންޓް އިނގޭތޯ. -2 މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް.
-3 މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތު. -4 އާސަންދަ. -5 އެންސްޕާ. -6 މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑި ޔު ކޭޝަން. -7 މިނިސްޓްރީ
އޮފް ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން. -8 މިނިސްޓްރީ އޮފް ޔޫތު. ދެން -9 މިނިސްޓްރީ އޮފް ސްޕޯރޓްސް. -10 މިނިސްޓްރީ
އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް. -11 މިނިސްޓްރީ އޮފް ކަލްޗަރ، އެގޮތަށް ތަރުތީބުކޮށްލަން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ވާހަކަ
ދަންނަވައިލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފެނޭ ތީގެ ސިޓީ ކައުންސިލްސް އިންކްލޫޑްކޮށްލަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ހެލްތާ ވަރަށް ގުޅުންހުރި ކަންތައްތައް ސިޓީ
ކައުންސިލުގައި ވެސް އެބަހުރި. އެ ބޭފުޅުންނާ ވެސް ބައްދަލުކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެވިދާނެ. މަގުމަތީ ކުނި،
މި ބުޅާތަކުން ލިބޭ ގެއްލުން، ހެލްތަށާއި ސޯޝަލް މައްސަލަ. މިއޮތް ބަންގާޅު މީހުން ކޮންމެ ކަނެއްގައި ފިހާރައެއް
ހުޅުވައިގެން އުޅޭ ކަންތައް. އެއްވެސް ރަޖިސްޓަރީއެއް ނުކޮށް އެ ތަންތަން ހުޅުވައިގެން އެ ތިބެނީ. އެ ތަނުން
ވިއްކަނީ ކިހާ ފެންވަރެއްގެ ކިހާ ޞިއްޙަތަށް އެކަށީގެންވާ ކާނާތޯ، އެވެސް ބެލެންޖެހޭ. އެމީހުން އެތަނުގައި
ރަޖިސްޓަރީ ނުދީ، އަޑިއަޑިން ރަޖިސްޓަރީ ނުދީ އެތަނުގައި ހުޅުވައިގެން މަސައްކަތް އެބަ ކުރޭ. ދިވެއްސަކު އެ
ތަނުގައި، ދިވެއްސަކު ތަނެއް ހުޅުވަންޏާ އައިއްސަ ފޫޓުފީތާ އަޅާނެ. އެ ތަނުގެ ބިތުގައި ވަސް ބަލައިގެން ވެސް
ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ކުރާނެ. އެކަމަކު ކަންކަނުގައި ، ގެއެއްގެ ދޮރު ކަނޑައިލާފައި ގޭ ވެރިމީހާގެ ނަމުގައި
ކަންކަނުގައި ބަންގާޅު މީހުން އެ، އަސްލުގައި ވަކި ބަޔަކަށް އެއްޗެއް ކިޔަނީކީ ނޫން. އެ ހުޅުވާތަން ވަރަށް
ފަސޭހައިން ހުޅުވައިލެވޭ. އެއީ އެ މީހާ ދައްކަންޖެހޭ އެއްޗެއް އެ މީހާ ދޭނެވިއްޔާ އެތާ އަނެކަތިކުރަން އަންނަ
މީހާއަށް. މި އުސޫލުތައް ކެނޑޭނެ ގޮތަކާ ދޭތެރެ އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީ ކައުންސިލުގައި ވެސް ވާހަކަދައްކަން އެބަޖެހޭ
އެހެންވީމަ ދެއްތޯ؟ ސޯޝަލް މައްސަލައެއް އަނެއްކާ މަގުމަތީގެ ޕާކިންގ ވެސް. ހުސްއެކަނި އެ ބޭފުޅުންނެއް ނޫން.
20

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން 4 ޖޫން 2024
ކަންކަނުގައި ޕާކުކުރުމާއި، ހިތަށްއެރި ގޮތަކަށް ޕާކުކުރުމާއި ، ކުނި ނަގަން އުޅޭ މީހުންގެ އުސޫލުތައް ހުންނަ؛
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސޯޝަލް މި ދިމާވާ ހުރިހާ މައްސަލަތަކެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޑްރެސްކުރެވިއްޖެއްޔާ އެ
ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތެއް އެ ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރުން. އެހެންވީމާ، ބައްދަލުކޮށްލާއިރުގައި އެ ތަނުގައި ސިޓީ
ކައުންސިލު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ވަރަށް ލާން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދެން މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން ނިންމައިލާނީ.
ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުވާނެ ދުވަހެއް ގުރޫޕުގައި އަންގައިލީމަ ރަނގަޅުވާނެ ދެއްތޯ؟ ހަފުތާއަކު 2 ދުވަހު މިހާރު
މި އޮތީ ބައްދަލުވާ ގޮތަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
____
21